

SKOG MILJØ

MEDLEMSBLAD FOR SKOGSELSKAPET

A young girl with a pink beanie and a beige outdoor jacket is sitting on a log in a forest. She is smiling and using a knife to carve a stick. She is wearing purple gloves and black and pink pants. The background is a lush green forest.

Spikking er sunt, året rundt

Ungskogpleie
i hele landet

Suksess med
Barnas skogdag

Kongelig
beskytterskap

Leder: En konge for skogen.....3

Stor suksess med Barnas skogdag.....4

Uteskole med Kong(l)en og fuglene.....6

Veien inn i skogen er ikke ferdig ryddet 8

Aktiv skogskjøtsel for en mer hardfør skog.....10

Skogsatsing i Vestland.....11

Her vokser framtidens skog.....12

JOB:U 2026 13

Hvilken industri vil ha løv?.....14

Fornuftig flisespikking.....16

Den nære naturen – det er skogen det!.....18

Norge rundt med Skogselskapet.....19

Skogselskapet i gravferden til H.M. Kong Harald V.....27

Hvilken retning skal Skogselskapet styres? 28

DnS får nytt kontor på gamle trakter.....29

Gammelt og nytt.....30

Nye fjes i skogen.....30

Spikkevettreglene 32

En konge for skogen

Da budskapet om Kong Harald Vs bortgang nådde landet, var det for oss i «Skog-Norge» også et farvel til en konge som gjennom et langt liv viste interesse for skogen, menneskene og verdiene den representerer.

Skogselskapet er svært takknemlige for dette engasjementet.

Gjennom store deler av vår historie har Skogselskapet hatt kongelig beskytterskap. Kong Harald V videreførte en tradisjon som strekker seg tilbake til Kong Olav V og Kong Haakon VII. Det har vært en verdifull anerkjennelse av arbeidet vårt med å synliggjøre skogens betydning for mennesker og samfunn; for arbeidsplasser og verdiskaping, for folkehelse og friluftsliv, for levende distrikter og for overgangen til et mer fornybart samfunn.

Under minnemarkeringene på Slottet fikk jeg anledning til å hilse på Dronning Sonja. Da jeg presenterte meg som representant for Det norske Skogselskap, lyste hun opp:

– Å, Skogselskapet, dere har jeg mange minner fra!

Det var et lite øyeblikk, men også en påminnelse om at ansatte og tillitsvalgte før oss har bygget et omdømme vi kan være stolte av. Vi står på skuldrene til mange som har gjort en innsats for skogen og landet lenge før oss som i dag jobber i Skogselskapet.

Formelt opphører det kongelige beskytterskapet ved et tronskifte. Men samfunnsoppdraget, verdiene og betydningen av skogen består. Derfor ønsker vi å arbeide for at beskytter-

Ingen planter et tre for seg selv. Vi planter for dem som kommer etter oss.

skapet videreføres. Ikke av tradisjon alene, men fordi skogen er viktigere enn på lenge. Norge er en skognasjon, og vi må bli mindre avhengige av det brune karbonet gjennom bærekraftig bruk av våre fornybare naturressurser.

Skogselskapet står ved et veiskille. 2026 ble året vi flyttet ut av Wergelandsveien 23 B; et bygg som har vært vårt hovedkontor siden 70-tallet. Da Skogselskapet fylte 100 år i 1998, plantet Kong Harald V et tre i hagen der. Treet står ikke lenger der, men symbolikken lever. Ingen planter et tre for seg selv. Vi planter for dem som kommer etter oss. Slik tenkte generasjonene før oss, og slik må vi også tenke i dag. I 2027 flytter vi inn på adressen der Kong Olav en gang gikk på skole. Det kjennes som en liten symbolsk knagg mellom historie og framtid.

Skogselskapet skal fortsette å gjøre Norge klokere på skog og synliggjøre skogens betydning for klima, folkehelse og verdiskaping. For dersom vi ikke

klarer å se verdien av våre egne fornybare ressurser, risikerer vi å spenne bein på oss selv som skognasjon. Det har verken skogen, samfunnet eller kommende generasjoner råd til.

Som organisasjon skal vi være en brobygger som ikke polariserer. Det gjør vi med utgangspunkt i våre egne verdier: engasjerte, jordnære, balanserte og inkluderende. Det er samtidig verdier mange forbinder med Kong Harald V og den rollen han har hatt som samlende kraft i det norske samfunnet. Det er et forbilde vi tar med oss videre i arbeidet for skogen og skogsaken. 🌿

Helene Nygaardsvik Ruud
Administrerende direktør

SKOG MILJØ

Utgiver: Det norske Skogselskap, Schweigaards gate 6, 0185 Oslo
Telefon: 23 36 58 50 | **E-post:** info@skogselskapet.no
ISSN 0803-3943
I redaksjonen: Helene Nygaardsvik Ruud, Karl Henrik Skinstad Berke, Siri Gjelsvik og Line Dahle
Bidragsytere: Hans Chr. Brede, Rannveig J. Kristiansen, Ola Gram Dæhlen, Vilde Sætre, Tor Håvard Sund, Ruben R. Bøtun, Roald Skibenes, Øivind Ringstad, Friedrieke Bjørkum og Hans Løvmo
Grafisk produksjon: Det norske Skogselskap
Trykk: Aksell AS, Aurveien 14, 1930 Aurskog, www.aksell.no
Forsidefoto: Spikking på Barnas Skogdag. Foto: Line Dahle

Styret i Det norske Skogselskap
Leder: Line Henriette Holten
Nestleder: Monica Grindberg
Styremedlemmer:
Karin Repstad Spanne
Bente Dyrnes Aarø
Tor Håvard Sund
Gaute Nøkleholm
Ruben R. Bøtun (ansattrepresentant)

Skogselskapet er en ideell organisasjon med ca. 7 300 medlemmer fordelt på totalt 15 fylkesskogselskap. Vår visjon er at skogen skal oppleves som en felles ressurs for folkehelse, verdiskaping og klimaløsninger. Siden 1898 har selskapet utviklet seg fra i starten å sørge for helt nødvendig skogreising til nå å jobbe med bevisstgjøring rundt skogens viktige rolle i kampen for et bedre klima.
www.skogselskapet.no

Barnas skogdag er en aktivitetsdag tilrettelagt for barnefamilier. I løpet av sensommeren og tidlig høst er Barnas Skogdag gjennomført av 12 fylkesskogselskap, og flere av dem har arrangert mer enn én samling. For eksempel Finnmark som hadde fire, og Østfjells to. I tillegg har Det norske Skogselskap vært til stede med konseptet under Friluftslivets dag på Sognsvann.

HVORFOR ER BARNAS SKOGDAG VIKTIG FOR OSS?
Å arrangere Barnas Skogdag med så mange partnere skaper varig verdi:

- **Mer skog, mindre skjerm:** Forskning viser at bare 120 minutter ute i naturen hver uke gir en målbar, positiv effekt på både fysisk og psykisk helse. Skogen er verdens beste lekeplass, og gjennom lek glemmer små og store både tid og skjerm.
- **Små ferdigheter med stor verdi:** Å kunne tenne et bål, bruke kart og kompass, kjenne igjen treslag eller lage noe med egne hender gir mestringsfølelse og kunnskap vi har glede av hele livet.
- **Kunnskap for fremtiden:** Skogen er en av våre viktigste naturressurser. Ved å gjøre skogkunnskap til en naturlig del av allmennkunnskapen, rustet vi den oppvoksende generasjonen til å ta gode og bærekraftige valg for fremtiden.

Stor suksess med Barnas skogdag

Fra museumsbesøk på Lillehammer til plankehytter i Finnmark: Barnas skogdag har gitt titusenvise barn og familier mye å oppdage denne høsten. Lokale samarbeidspartnere har bidratt til å gjøre hvert arrangement til noe eget, med en felles ramme.

På Egge Museum i Steinkjer steg røyken fra bålne mens tunet fyltes av familier. I Rogaland Arboret på Sviland kunne barna studere småkryp under mikroskop, og på Maihaugen i Lillehammer møtte skogaktivitetene et stort publikum. I Finnmark ble lokale møteplasser fylt med snekring, naturquiz og utforskning. Skogquiz, spikking, vedproduksjon og bygging av Da Vinci-bro gikk igjen flere steder. På Egge Museum bygget barna bro med Statskog og saget og

kløyvde ved hos SB Skog. I Finnmark kunne de bygge plankehytte og stable vedkubber, mens de minste laget bondegårder av kongler og fyrstikker. Også på Lillehammer og i Rogaland var spikking en del av tilbudet. Et annet fast innslag på Barnas skogdag var lengdehopp – hvor mange klarer å hoppe like langt som en frosk? De lokale fagmiljøene åpnet for mange møter med livet i naturen. Jær-soppen stilte med soppkontroll i Roga-

land, og det lokale birøtterlaget hadde med utstilling og honning og fortalte om bienes verden. På Egge Museum inviterte La Humla Suse til humlevandring, mens Besøkssenter Rovdyr Namsskogan fortalte om dyrespor og rovdyr. I Finnmark fikk barna bryne seg på hvilke blader og bær som hører sammen. Slik ga aktivitetene ulike innganger til å oppdage naturen rundt seg. Flere samarbeidspartnere delte også praktiske ferdigheter. Steinkjer Orienter-

ingsklubb viste hvordan man bruker kart, og Alta o-lag bidro med orientering og naturquiz i Finnmark. På Egge Museum hjalp BirdLife Innherred barna med å bygge fuglekasser, Egge Speidergruppe lærte bort knuter, og fjellstyrene inviterte til «oppdrag med fjelloppsynet». Steinkjer Røde Kors delte ut over 70 diplomer etter førstehjelpskurs for barn. I Rogaland ga en annerledes brannslukningsaktivitet 200 nye skogbrannvoktere. Museene ga dessuten skogaktivitetene en historisk ramme. I Skogastu på Egge Museum kunne familiene få et innblikk i skogsarbeiderlivet i gamle dager. På Lillehammer var samarbeidet med Maihaugen og De Sandvigske Samlinger med på å skape en dag med aktiviteter for hele familien. Bredden viser verdien av lokale sam-

arbeid. Når lag, organisasjoner og virksomheter deler kunnskap og stiller med folk og utstyr, får familiene møte flere sider av skogen. Samarbeidene gir hvert arrangement lokal forankring og særpreg innenfor den felles rammen. Skogselskapet takker alle samarbeidspartnere, frivillige og støttespillere som har bidratt med tid, kunnskap, utstyr, premier og økonomisk støtte. Innsatsen deres gjør skogdagene mulige og gir barna opplevelser å ta med seg videre. Responsen fra publikum er veldig god over hele landet. Finnmark arrangerte Barnas skogdag i både Sør-Varanger, Vadsø, Lakselv og Alta, og tilbakemeldingene der var så gode at Finnmark Skogselskap allerede har lovet en ny runde i 2027. ➤

Uteskole med Kong(l)en og fuglene

I årets «Kong(l)en for en dag» lærte elever over hele landet om fugler gjennom sendinger og oppgaver i nærskogen. Vi har besøkt Forset skole, hvor femteklassingene bygde fuglereder ute.

TEKST: INGVILD MYRVANG HUSTAD OG MAY-SYLV SKINNERLIEN, SKOGKURS
FOTO: KONG(L)E FOR EN DAG

Hvordan ser en skoledag ut når elevene får lære med hele kroppen, samarbeide i skogen og bygge boliger for fugler? Det fikk vi se da «Kong(l)en for en dag» besøkte 5. trinn ved Forset skole i Gausdal.

Skolen var én av mange som deltok i årets nasjonale uteskoleopplegg. Til sammen samlet «Kong(l)en for en dag» over 43 000 elever og lærere fra hele landet. Nå håper vi at erfaringene fra årets gjennomføring kan inspirere enda flere skoler til å ta i bruk nærskogen.

I Gausdal møtte vi elever som startet dagen med nasjonale prøver, og brukte de siste tre timene av skoledagen med «Kong(l)en for en dag».

Dette var en gjeng som hadde hatt uteskole fra de gikk på 2. trinn, og det synes på klassen og lærerne at de har funnet gode teknikker som skaper læring og undring ute.

BYGDE FUGLEREDER

Elevene var introdusert for oppgaven gjennom filmen fra «Kong(l)en for en dag» før de gikk ut, og var godt organisert da de kom til uteskole-lavvoen.

De hadde valgt å bygge fugleboliger i form av reder. Elevene forsvant ut i grupper og bygde redene som de var skikkelige skogsfugler. Redene ble plassert i kløfter på trærne, med god bæring i bunn og med myk mose og mykt gress der eggene skal legges og

rugges ut. «Kong(l)en for en dag»-teamet fikk se en dreven femteklassegjeng som var topp motiverte, superengasjerte og med stor omtanke for hverandre.

– Vi bruker Kong(l)en for en dag som plukk og miks inn på flere av trinnene våre, ut fra hva som passer klassen, nivået, og aktivitetene som er planlagt. Det passer inn i veldig mange fag, og det er mange muligheter til å bruke dette opplegget, sier lærer Anette Jørgensen fra Forset skole.

– En sånn type uteundervisning gir plass til alle. Det er ikke alle barn som trives bra på en stol bak en pult, men her får alle bli med uansett hvor faglig sterke de er, sier Jørgensen.

Dette er det som gjør at lærerne ved Forset skole bruker skogen som læringsarena. Effektiv læring for alle i klassen og en spesielt god arena for å bygge gode relasjoner og samhandling mellom elevene.

For oss som kom på besøk var det morsomt å være med i en undervisningsøk i skolen der halvparten av elevene til enhver tid var høyt opp i trærne.

NYE REKORDER

75 prosent av Norges kommuner var representert i årets Kong(l)en for en dag, som ble arrangert for sjette år på rad. Med Chris Robin Omdahl som ny Kong(l)en, inspirerte vi klasser over hele landet til uteskole med fugler som tema. Kong(l)en nyter å komme ut i skogen, vekk fra kjas og mas, men blir overrasket over hvor mange boliger som egentlig finnes i skogen. Han får lære om fem av fugleartene, og er nysgjerrig på hvordan han kan fly.

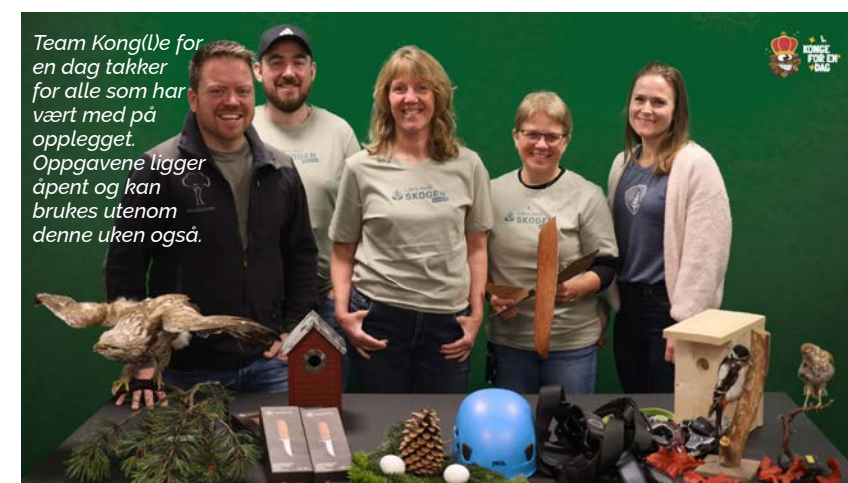
Opplegget er gratis og tilrettelagt for 1.–7. trinn. Klassene ser en sending først, før de velger mellom fire oppgaver de skal løse ute i nærskogen. I finalesendingen i slutten av uken, snakker vi mer om fugler, har eggspesiment og får det faglige spørsmålet på hvorfor både Kong(l)en og Karl Henrik ikke er designet for å fly, tross ihrdige forsøk.

GODT SAMARBEID

– For en enorm respons på vårt kong(l)elige prosjekt! Det er helt utrolig at vi nok en gang setter rekord – og dette er faktisk sjette året på rad! Det aller fineste er at vi stadig når ut til flere med budskapet vårt om å lære mer om skogen som omgir oss alle. I år har godt over 40 000 barn fra mer enn 260 kommuner over hele Norge deltatt. Og vi må selvfølgelig ikke glemme alle lærerne som ser filmen sammen med elevene sine. Det betyr at vi i år når ut til mer enn 2 000 skoleklasser. Det er så stort at det nesten er vanskelig å forstå! Vi er både utrolig stolte og ydmyke over den fantastiske responsen. Takk til alle involverte og sponsorer, og takk til vår beste samarbeidspartner Skogkurs, sier prosjektleder Karl Henrik Skinstad Berke i Skogselskapet. ☞

De heldige vinnerne ble 1. premie: Sinnes skule, fra Sirdal i Agder. 2. premie: Boftsa skole, fra Tana i Finnmark. 3. premie: Halsan barneskole, fra Levanger i Trøndelag.

EVALUERING:

- ☞ 5 prosent av deltakerne har vært med siden oppstart, og totalt 55 prosent vært med tidligere.
- ☞ 99 prosent av de som har svart i evalueringsskjemaet sier de kommer til å delta i neste runde.
- ☞ Alt i alt oppnår vi en score på tilbakemelding på 4,3 av 5 mulige stjerner.

Tilbakemelding fra en lærer i Larvik:

– Kong(l)en for en dag har blitt en fin tradisjon! Opplegg som enkelt kan tilpasses lokasjon og klassetrinn er supert. Uteskole og naturens klasserom er det beste. Gjennom opplegget følger man viktige steg for læring: lære, utføre og etterarbeid. I dette tilfelle: film, gjennomføre oppdrag og film og oppsummering med finalesending og skrive/tegne om egne opplevelser fra dagen.

Rundt 35 personer fant veien til fagdag om ungskogpleie i Hurdal i midten av august.

Veien inn i skogen er ikke ferdig ryddet

Utfordring: Hvordan finne veien til proffsamling for motormanuelle skogsarbeidere dypt inne i en Hurdalsk skog?

Løsning: Følg etter varebilen med to ryddesager tjoret fast på taket.

Inne i varebilen sitter Martin Arnesveen og Laurant Halili, begge 18, begge med JOB:U-erfaring (Martin to år, Laurant ett), og begge med mål om å jobbe mer i skogen framover. Et overkommelig mål i en bransje som skriker etter folk, skulle man tro. Men fullt så enkelt er det ikke. Vi kommer tilbake til det.

Rundt 30 personer fra skognæring og forvaltning, samt et godt knippe selvstendig næringsdrivende, møtte opp til proffsamlingen. Det var Skogselskapet i Oslo og Akershus som inviterte, på vegne av Nannestad, Eidsvoll, Hurdal, Ullensaker og Gjerdrum kommuner, i samarbeid med Mathiesen Eidsvold Værk. Tema for samlingen var ungskogpleie, løvskogskjøtsel og rekruttering. I tillegg var det rent sosiale

aspektet et stort poeng – ungskogpleie kan være en litt ensom syssel.

IKKE BARE-BARE Å ØKE ANDELEN UNGSKOGPLEIE

Helge Nordby, seksjonssjef for skogbruk og arealforvaltning hos Statsforvalteren, åpnet samlingen med en gjennomgang av ståa i skogen på Øvre Romerike. Blant annet pekte han på en praktisk konsekvens av målet om mer ungskogpleie:

- Et dagsverk med ryddesager er i snitt 4-5 mål. Det vil kreve ganske mange årsverk for å nå målet for ungskogpleie, i en kort sesong.

Blant mange av de frammøtte var oppfordringen klar: Skognæringen må ansette alle som tar kontakt og sier de vil jobbe. Representanter fra næringen

kontret: Folk vil helst ha jobb hele året. For å ansette i faste stillinger må det være nok stabilt arbeid også om vinteren. Når det kommer til å hyre inn sesongarbeidere, er det tidkrevende å administrere 30 personer med hvert sitt enkelt-personforetak – det er enklere å gjøre avtale med en entreprenør med 30 personer i arbeidsstokken. Mange små avtaler betyr mer administrasjon, opplæring og oppfølging. Samtidig er det nettopp små oppdrag som kan gi unge og nyetablerte den erfaringen de trenger.

VIKTIG MELLOMLEDD

Diskusjonen fikk godt fram hvorfor Martin, Laurent og andre ungdommer som sikter seg inn på skogsarbeid, kan synes det er litt knotete å få en fot innen-

Martin Arnesveen og Laurant Halili vil gjerne jobbe i skogen, og var glad for invitasjon til fagdag. Tema for dagen var blant annet rekruttering, ungskogpleie og løvskogskjøtsel.

Torfinn Kringlebotn fra Skogkurs.

Helge Nordby fra Statsforvalteren.

for. Avstanden mellom ungdommer som ikke har erfaring med å drive eget firma og kanskje ikke er spesielt glad i papirarbeid, og en næring som skal levere så mye som mulig så fort som mulig, krever et godt mellomledd. Dessuten er det kostbart – oppstarts-kostnaden på opplæring av nye skogsarbeidere er beregnet til rundt 200 000 kroner. Selv med støtteordninger er det en investering som helst bør føre til at noen av ungdommene det investeres i, blir værende i yrket.

Noen av de yngre deltakerne etterlyste også større synlighet på videre-

gående skoler, også utenfor de rene skogfagene, og ønsket seg flere møteplasser tilsvarende denne proffsamlingen for å begynne å bygge eget nettverk.

KART OG TERRENG

Det er ikke bare behov for flere hender i skogen – arbeidet krever også stadig mer kunnskap.

Torfinn Kringlebotn fra Skogkurs tok for seg hvordan den reviderte skogstandarden stiller tydeligere krav til blant annet treslagsblanding, lauvinnslag, kantsoner og oppfølging av ung-

skog. Skogeiers mål, naturforholdene, viltbeite, framtidig virkeskvalitet og hensynet til biologisk mangfold må vurderes på hvert enkelt felt. Samtidig skal oppdragene gjennomføres raskt og effektivt. Språkforskjeller, korte arbeidsforhold og varierende kompetanse kan gjøre detaljerte krav vanskelige å formidle. Jo mer nyansert skogbehandlingen skal være, desto viktigere blir arbeidsledelse, opplæring og kontroll. Ungskogpleie må derfor behandles som et fag, ikke bare som fysisk rydding. Utsagnet «det er bedre å gjøre noe enn ingenting» holder ikke alltid. Feil utført →

arbeid kan redusere valgmulighetene for resten av bestandets levetid.

KLIMAENDRINGENE ENDRER OPPSKRIFTEN

Klimaendringene gjør denne kompetansen enda viktigere. Tørke, vindfall, skogbrannfare og barkbiller påvirker allerede skogen. Treslag som fungerte

godt i forrige omløp, er ikke nødvendigvis det tryggeste valget de neste 50 eller 80 årene. Det går derfor ikke an å gjøre alt slik det alltid har vært gjort. Framtidsskogen må bygges med erfaring fra forrige omløp, kunnskap om voksestedet og forståelse for et klima i endring.

– Det er andre året vi arrangerer en

slik proff-samling om ungskogpleie for skogsarbeidere på Øvre Romerike, forteller Håvard Midtskogen, daglig leder i Skogselskapet i Oslo og Akershus.

– Både oppmøtet og engasjementet tyder på at vi treffer et behov, så vi håper å kunne bidra til flere møteplasser fremover. ☞

Lars Kihle fra Norgesplanter snakket om foryngelse da Skogselskapet Østafjells arrangerte fagdag i midten av september.

Aktiv skogskjøtsel for en mer hardfør skog

Gjennom de siste års stadig mer utfordrende klimamessige forhold, peker flere i skogbruket på aktiv skogskjøtsel som en måte å motvirke de negative sidene av endringen vi opplever. Vi har besøkt to entreprenører som jobber med denne tematikken i Vestfolds skoger daglig. Kristian Hasås kjører bestandsgående tynningsmaskin og Marie Ødegården utfører planting, ungskogpleie og bestandsrydding.

TEKST: ROALD SKIBENES, SKOGSELSKAPET ØSTAFJELLS

Marie startet for noen år siden og har kontakt med skogeiere i flere kommuner. Denne dagen rydder hun i et lite bestand nær E18 i Sandefjord, hvor det ønskes å spare all bøk, før hun skal videre i en annen teig for samme skogeier og gjøre forhåndsrydding før tynning. Ungskogpleie er det de fleste ønsker hjelp til, men forhåndsrydding er også mer aktuelt nå ettersom tynning i området har tatt seg opp. Det er store forskjeller

på hvor aktive de ulike skogeierne er. Noen steder får hun klare instruksjoner på treantall, treslagsfordeling, om planene er tynning i framtiden, eller om man satser på å ikke tynne. Andre steder er det veldig opp til henne selv og det skogfaglige skjønnnet hun står inne for. Dette gir en spennende og utfordrende hverdag, sier Marie. Når vi også vet at de viktigste valgene i framtidsskogen gjøres i ungskogpleien, så blir de som

tar på seg disse jobbene avgjørende for resultatet langt fram i tid.

Kristian kjører en Terri kombimaskin, i et felt med gran plantet på tidligere beite og dyrka mark i Kjøse. Driftsforholdene er fine i og med den tørre ettersommeren, så mulighetene til å få ut tømmeret uten store kjøreskader er virkelig til stede. Maskinen er bare 205 cm bred, så det å ta seg fram uten å lage for brede veier er ikke noe problem.

Vi snakker litt om fordeler og ulemper med denne typen maskin sammenlignet med større, og som alltid i skogbruket kan vi ikke konkludere bastant. Det er en kjensgjerning at i skogen finnes ikke et fasitsvar, og det bærer også de profesjonelle utøverne preg av. De er åpne for ulike måter å løse utfordringene på.

– Samspillet mellom ungskogpleie og tynning er avgjørende for det å få en robust skog som tåler klimaendringer. Blir ikke ungskogpleie utført, kan du bare glemme tynning påpeker Kristian.

I en slik skog her i Vestfold med de gode vekstforholdene vi har, vil det stå alt for mange stammer alt for tett når det skulle vært tid for tynning. Da har du ikke stort nok volum i de stammene du skal ta ut, og det er alt for få stabile trær med god krone å satse videre på.

Entreprenører som Marie og Kristian er avgjørende for at skogene våre skal få den pleien som kreves fremover. Behovet er stort og vi håper mange skogeiere kjenner sin besøkestid og enten går ut i egen skog med rydde-

saga selv, eller kontakter sine samarbeidspartnere i det profesjonelle driftsapparatet. Da er de med og sikrer verdiene på egen eiendom for de kommende generasjoner. ☞

Kristian Hasås kjører bestandsgående tynningsmaskin. Hasås har vært ansatt i Skogselskapet, og er nå i styret i Skogselskapet Østafjells.

Marie Ødegården utfører planting, ungskogpleie og bestandsrydding.

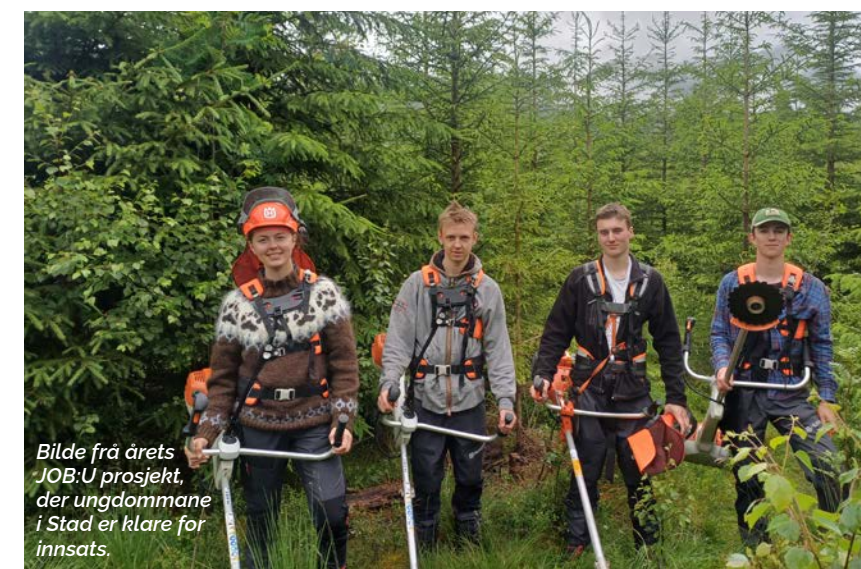
Skogsatsing i Vestland

Statsforvaltaren i Vestland med skognæringa og fylkesskogselskapa har satt eit mål om at det skal utførast 2500 dekar med ungskogpleie i Vestland i 2026. I løpet av dei siste åra har det vore utført mellom 1000-1500 dekar i Vestland fylke.

TEKST OG FOTO: RUBEN BØTUN, SKOGSELSKAPET I SOGN OG FJORDANE

Skogselskapa har ilag med skognæringa tatt på seg arbeidet med å motivere skogeigarane til å utføre meir ungskogpleie. I den samanheng blir det arrangert mange skogkveldar rundt om i regionen i løpet av hausten 2026. Me vonar at deltakarane ser nytten og kvifor det er så viktig med tiltak i ungskogen. Under desse skogkveldane legg me opp til diskusjonar og spørsmål retta til både forvaltinga og tømmeraktørane.

Behovet for ungskogpleie er stort, og tilskotsattsane i Vestland varierer mellom 50-80 prosent, og når ein kan bruke skogfond på resten av kostnadane, så er det eit svært rimeleg tiltak som er viktig for å sikre ein god framtidsskog.

Bilde frå årets JOB:U prosjekt, der ungdommane i Stad er klare for innsats.

Oversiktsbilde fra Biri, Skogplanter Østnorge AS.

OPPLAND

Her vokser framtidens skog

Etter oppkjøpet av Skogplanter Innlandet i fjor, er Skogselskapet på eiersiden av så og si all norsk skogplanteproduksjon.

En skog begynner i det små. På plante-skolene på Biri og Sønsterud spirer millioner av gran- og furuplanter som en dag skal vokse til skog. Før de kommer så langt, skal de stelles, sorteres og finne veien til skogeiere som trenger planter tilpasset forholdene på sin eiendom.

På Biri har det vært produsert skogplanter siden 1952. I dag dyrker Skogplanter Østnorge fram over 20 millioner planter i året og er landets største produsent av skogplanter. Bak arbeidet står rundt 22 fast ansatte og opptil 50 sesongarbeidere. Planteskolen eies av Skogselskapet i Oppland og Skogselskapet i Oslo og Akershus.

Lenger sør i Innlandet, på Sønsterud i Åsnes, har planteskole-driften røtter helt tilbake til 1938. Skogplanter Innlandet dyrker nå rundt 13 millioner planter årlig. Her arbeider 24 fast ansatte og opptil 20 sesongarbeidere. De siste årene har planteskolen fått blant annet nye veksthus, frilandsbaner og produksjonsutstyr.

I 2025 fikk de to planteskolene enda tettere bånd, da Skogplanter Østnorge kjøpte 70 prosent av aksjene i Skogplanter Innlandet. Trysilvassdragets Skogeierlag eier de resterende 30 pro-

sentene. Sammen dyrker planteskolene over 30 millioner planter i året til norske skogeiere.

Det er lett å se en plante som en liten grønn spire. På Biri og Sønsterud vet de hvor mye kunnskap og arbeid som ligger bak den. Plantene skal passe til klimaet og voksestedet der de settes i jorda, og de skal få en god start på et langt liv. Det gjør arbeidet ved planteskolene viktig både for skogeieren som planter i dag, og for dem som skal overta skogen i framtiden. ☞

PLANTESKOLER I NORGE

- ☞ Alstahaug planteskole, Sandnessjøen, Nordland
- ☞ Skogplanter Midt-Norge AS, Kvatninga i Overhalla, Trøndelag
- ☞ Skogplanter Østnorge AS, Biri, Gjøvik
- ☞ Skogplanter Innlandet AS, Sønsterud, Åsnes
- ☞ Norgesplanter AS, Hokksund i Øvre Eiker, Gvarv i Midt-Telemark
- ☞ Bardufoss planteskole, Andselv, Troms

FOTO: SKOGPLANTER ØSTNORGE AS

Rekruttering

Ministeren hyller JOB:U

Knallsesong for ungdomsrekruttering løftet fram i møte med landbruks- og matministeren.

Da Skogselskapet møtte landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen i Landbruks- og matdepartementet i slutten av september, sto ungskogpleie, rekruttering og erfaringene fra årets JOB:U-sesong på agendaen. Skogselskapet benyttet anledningen til å gi en statusrapport fra en svært vellykket sesong, samtidig som organisasjonen presenterte sine ambisjoner for videre satsing på rekruttering til skogbruket.

Innledningsvis fortalte Skogselskapet om en «knallsesong» for ungdomsarbeidet. Gjennom JOB:U har 250 ungdommer hatt sommerjobb i skogen, fordelt på 55 kommuner og i samarbeid med 11 fylkesskogselskap. Den nasjonale koordineringen fra Skogselskapets hovedkontor, kombinert med sterk lokal forankring, ble trukket fram som en viktig suksessfaktor.

I møtet ble det også redegjort for erfaringer fra sommeren, tilbakemeldinger fra ansatte og hovedkontoret, samt hva ungdommene selv forteller om opplevelsen av å arbeide i skogen. Skogselskapet understreket betydningen av å gi unge mennesker praktisk erfaring, mestringsfølelse og innsikt i skognæringsens samfunnsbidrag.

Videre presenterte Skogselskapet sine ambisjoner om å videreutvikle JOB:U til en enda sterkere nasjonal rekrutteringsmodell med aktivitet i hele landet. Organisasjonen løftet også fram behovet for forutsigbar og lang-siktig finansiering, og orienterte om satsingen på nasjonal koordinering. Målet er å sikre større geografisk rekkevidde, styrket rekruttering og økt kunnskap om skogens betydning blant unge.

ET BIDRAG TIL UNGDOMSLØFTET

Altfor mange står utenfor arbeid og utdanning i Norge. Innsatsen for unge

er en prioritet for Arbeiderparti-regjeringen. Målet er 30 000 flere under 30 år i jobb innen 2030. Landbruksministerens engasjement for JOB:U henger sammen med dette.

Helene Nygaardsvik Ruud trakk også fram i møtet at hun mener det er strømninger i tiden som peker mot en fornyet interesse for det jordnære, håndfaste og ekte – en tilbakevending til naturressursene og verdiene de representerer. I dette bildet mener hun skogen har en viktig plass, og at Skogselskapet har et særskilt ansvar for å gjøre Norge klokere på skog og skogbruk. Utbredt manglende kunnskap om moderne skogbruk må møtes med erfaring, innsikt og fakta. Gjennom JOB:U får ungdom oppleve skogbruket fra innsiden, lære om praktisk skogforvaltning og få forståelse for de avveiningene som ligger bak en bærekraftig forvaltning av en av Norges viktigste fornybare ressurser.

FORNØYD MINISTER

– JOB:U er et godt eksempel på hvordan vi kan løse flere viktige oppgaver samtidig. Gjennom ungskogpleie tar vi vare på framtidsskogen, samtidig som vi gir ungdom arbeidserfaring, mestring og innsikt i en viktig framtidsnæring. Jeg vil takke alle ungdommer, skogeiere og lokale samarbeidspartnere som har gjort årets sesong mulig. Satsningen har også fått oppmerksomhet langt utenfor skogbruket, også av andre statsråder og stortingsrepresentanter, sier landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen.

UNGDOMMENE ANBEFALER SOMMERJOBB I SKOGEN

250 ungdommer mellom 15 og 25 år hadde sommerjobb i skogen gjennom JOB:U i år. Den største gruppen var mellom 16 og 18 år.

JOB:U-prosjektleder Lars Erik Rønningen og administrerende direktør Helene Nygaardsvik Ruud på vei inn til møte med landbruks- og matministeren.

I en evaluering har de svart på hvordan de opplevde sommerjobben, og konklusjonen er klar – så godt som alle vil anbefale andre å prøve seg i en slik jobb.

– Det er veldig hyggelig, og en god motivasjon for arbeidet vi gjør, sier JOB:U-prosjektleder Lars Erik Rønningen.

JOB:U gir ungdom praktisk arbeid i skogen. Over 90 prosent oppgir at de fikk ny kunnskap eller nye perspektiver på skog, natur og skogbruk. 90 prosent følte seg trygge nok til å utføre arbeidet på en sikker og effektiv måte, mens resten sier at tryggheten kom etter hvert som de fikk erfaring i skogen.

Svarene tyder også på interesse for mer skogsarbeid: Over 80 prosent kunne tenke seg å jobbe med ungskogpleie, planting eller lignende i helger og ferier. Over 80 prosent vurderer også å jobbe eller studere videre innen skogbruk, eller er allerede i gang med dette.

Like mange oppgir at sommerjobben i skogen har påvirket helsa både fysisk og psykisk. Dessuten har nesten alle fått større bevissthet rundt skogbrann og ansvarlig ferdsel i skog og utmark gjennom JOB:U. ☞

Andelen bjørk øker i de norske skogene, men er ikke lett å få ut til kommersielle formål. Foto: Line Venn

Hvilken industri vil ha løv?

Skogeierne oppfordres til å satse mer på blandingsskog og større innslag av løvskogbruk for å møte klimaendringene. Mer gjengroing gjør at det allerede er en økende tilvekst av løvskog. Spørsmålet er: Finnes det avsetning for løvvirket?

TEKST: JOHAN FREIJ, MARKEDSANALYTIKER OG KONSULENT

I dag går rundt 90 prosent av den industrielt håndterte bjørka til massebrukene i Sverige, blant annet Billerud og Södra. Dette innebærer en eksport på rundt 200 000 kubikkmeter virke. Til sammenlikning lå det totale forbruket av løvmassevirke i svenske bruk, i gjennomsnitt i årene 2021 til 2025, på 6,6 millioner kubikkmeter, hvorav to millioner var importert. Videre kan MM Folla Cell i Trøndelag, som produserer TMP-, CTMP- og BCTMP-masse, bruke både bar- og løvvirke i sine prosesser, men bruker hovedsakelig granmassevirke i dag.

MASSEPRODUSENTENE SOM VIL HA LØVVIRKE

Løvvirket har imidlertid en rekke egenskaper som gjør det attraktivt til mange ulike formål. Her listes et utvalg av eksisterende og potensielle løvforbrukere – eksempler på massekvaliteter som virkelig trenger løvvirke:

✍ Dissolvingmasse eller tekstilmasse

Bjørkevirket har lavere ligninnhold og høyere andel hemicellulose, noe som reduserer kjemikaliebruken og gjør det enklere for brukene å trekke ut cellulosen og få fram en høy andel alfacellu-

lose, som kreves for ulike tekstilkvaliteter som viskose og lyocell. Eksempler på industrier er Södra Cell Mörrum og Birla Domsjö.

✍ Bjørkesulfatmasse til linermasse og falskartong

Førsteklasses premiumkartong krever at massen har høy opasitet (lav gjennomskinnelighet) og god formasjon, som gir et ekstremt glatt overflatesjikt egnet for avansert trykk. Eksempler på industrier er Södra Cell Mönsterås, Holmen Iggesund, Metsä Board Husum osv.

✍ CTMP-masse til væskekartong og emballasjekartong

De kortere bjørkefibrene gir lavere strekkstyrke enn barfibrene, men gir i stedet bedre stivhet og bidrar til en høyere såkalt «bulk», som gir et tykkere og lettere papir med samme mengde fibre. Dette er viktige egenskaper for mellomsjiktet i for eksempel væskekartong (drikkevareemballasje), men også til emballasjekartong som krever høy bøyestivhet kombinert med lav vekt. Eksempler på industrier er MM Folla Cell Trøndelag, SCA Ortviken, Rottneros Sunne, Waggener Cell Småland osv. Fabrikken Viken Skog planlegger på Hønefoss er også et eksempel. CTMP var tidligere på vei ut som teknologi, men har de senere årene fått en renessanse.

✍ Fluffmasse til hygieneprodukter

Tidligere brukte man bare lange barfibre til fluffmasse på grunn av fibrenes oppsugingsevne. Men med moderne patenter blander man inn bjørkefibre i massen for å fylle ut tomrommene mellom barfibrenes lengre og grovere fibre, noe som gjør produktet mykere mot huden i bleier og bind, men også i avanserte servietter, duker og operasjonsduker. Her har bjørkefibren en unik evne sammenlignet med for eksempel eukalyptus. Et eksempel på industri er Södra Cell Mönsterås. Der produseres en spesiell bjørkebasert premiummasse som kalles «Södra Gold Birch Z». Den har den høyeste strekkfastheten samtidig som mykheten beholdes.

✍ Høyt energiinnhold for biokull

Den voksende biokullvirksomheten drømmer om mer løvvirke. I prosessen med å flytte metallindustrien bort fra stor fossil avhengighet vokser etterspørselen etter biokull i rasende fart, og det framtidige behovet for virke, og aller helst løvvirke med sin høyere densitet, er sannsynligvis enormt. Et eksempel er Arbion Industries (tidligere Vow Green Metals fram til desember i fjor) som i disse dager setter i drift nytt biokullanlegg på Treklyngen på Follum, et samarbeid med Elkem, der biokull produseres gjennom pyrolyse. Målet er en årlig produksjon på rundt 20 000 tonn biokull, noe som vil kreve rundt 100 000 fastkubikkmeter virke.

✍ Finerbjørk til Latvia

Den latviske kryssfinerprodusenten Latvia Fineris søker aktivt etter rett bjørketømmer i Norge og Sverige. De forbruker omkring en million kubikkmeter bjørketømmer årlig. Minstekravene er 2,8 meter, 18 centimeter toppdiameter, råte- og tørrkvist tillates maksimalt fire centimeter, ingen løs råte, se nettsiden.

NYE BRUKSOMRÅDER FOR NORDISK BJØRKEVIRKE

Så fins det også nye bruksområder for nordisk bjørkevirket. Under følger noen av disse:

✍ Krysslaminert massivtre /KL-tre

Tidligere har man nesten utelukkende brukt granvirke til KL-tre i Norden. Nå pågår langt framskredne prosjekter for

å integrere bjørkevirket i prosessen. Bjørk har opptil 40–50 prosent høyere bøy- og skjærfasthet enn gran. Ved å legge tynne bjørkelameller i det ytterste laget av KL-trekonstruksjonen kan man redusere tykkelse og vekt uten å gå på kompromiss med bæreevnen.

✍ Matvarer og legemidler

Moderne massefabrikker kan trekke ut sukkeret i bjørka før selve masseprosessen. Bjørka er ekstremt rik på xylan, som kan omdannes til xylitol. Xylitol brukes stadig mer som kalorifattig søtningsmiddel, som i tillegg motvirker karies.

✍ Fuktsperre, legemidler, kosmetikk og gummi fra bjørkebarken

Bjørkebarken har et høyt innhold (30 prosent) av betulin, som har en sterk vann- og fuktavvisende evne, noe som gjør det interessant som biobasert fuktsperre i emballasje. Betulin brukes innen legemiddelsektoren på grunn av sine antiinflammatoriske egenskaper og i hudkremer. Selskapet RESELO bruker bjørkebark til å produsere gummi som da erstatter fossilbasert gummi.

✍ Granulat til kunstgressbaner – et nytt, uvanlig norsk produkt

Selskapet Betula-Technology Group i Årdal i Ryfylke produserer bjørkegranulat til kunstgressbaner som erstatning for det fossile gummigranulatet som blir forbudt i EU i 2031. Bjørkevirket har vist seg å være godt egnet til granulatet fordi bjørkevirket har jevn densitet gjennom hele stokken og en hardhet

som muliggjør granuler med jevn form og størrelse. Gjennom en patentert modell for kjemisk behandling endrer man fiberstrukturen for å få homogene og langlivede granuler som oppfyller kravene til spilleegenskaper. Man regner med en holdbarhet på minst 15 år. De siste fem årene har man forsynt 50 baner. Neste år regner man med en produksjon til 30–40 baner årlig. Det går med omkring 80 kubikkmeter fast bjørkevirket til én bane. Markeds-sjef Are B. Arneson ønsker rette, grove stokker med maksimalt ti centimeter fast råte i midten av stokken. ✍

Bjørkegranulat lagt på kunstgress. Foto: Line Venn

I Norsk Skogbruk 7-2026 ble det skrevet om at bjørka er en dårlig utnyttet ressurs med stort potensial. Skog & miljø gjengir her en av artiklene.

Skogselskapets medlemmer får medlemspris på Norsk Skogbruk:

1 års abonnement med papirutgave, inkl. digital tilgang:

934,- (veil. 1100,-)

1 års abonnement med kun digital tilgang:

700,- (veil. 940,-)

Les mer og bestill her: norsk-skogbruk.no/abonnement

Spor etter spikking ved Sognsvann.

SKOG OG HELSE

Fornuftig flisespikking

Å sette seg på en stubbe for å spikke en smørkniv er noe av det mest fornuftige vi kan gjøre.

TEKST: SIRI GJELSVIK

Et kjent syn på Barnas skogdag, og alle andre Skogselskapet-arrangementer hvor blokka med spikkekniver er med, er unger i dyp konsentrasjon. Kniv i én hånd, pinne i den andre, fullstendig oppslukt av det de holder på med. Noen ganger så lenge at foreldrene mister tålmodigheten og vil videre. Kan poden kanskje få sitte igjen på spikkeposten en liten stund mens de voksne tar en kikk på resten av arrangementet? Andre ganger voksne med lange blikk, som gjerne skulle satt seg ned selv.

FIN FLYT

Psykologer kaller det gjerne flyt: den tilstanden der man blir så oppslukt av noe at tidsfølelsen forsvinner, selvbevisstheten dempes og oppmerksomheten samler seg om det man faktisk gjør. Flyt oppstår særlig når utfordringen passer ferdighetene, og aktiviteten gir tydelig respons underveis. Spikking passer godt: kniven krever oppmerksomhet, veden gir direkte motstand, og du ser hele tiden virkningen av det du gjør.

Forskning forbinder hyppige flyt-

opplevelser med mestring, livstilfredshet og psykisk velvære. Det finnes altså vitenskapelig støtte for at det kan være godt å forsvinne inn i noe som er lystbetont, krevende og fullstendig unyttig.

SKOG OG HELSE

I Skogselskapet jobber vi mye med sammenhengen mellom skog og helse. På vei ut døra før sommeren bestemte jeg meg for å ta vår egen medisin, og fikk med meg en spikkekniv.

For en gjennomsnittlig kontorarbeider (godt over halvparten av arbeidsstokken

i Norge er det, ifølge Statistisk sentralbyrå) kan det være litt vanskelig å logge av. Normalarbeidsdagen har ikke lenger en klar begynnelse og slutt. Det nye arbeidslivet er fleksibelt, superfleksibelt. Så superduperfleksibelt at vi bare kan logge oss på fem minutter her og sjekke en e-post der, enten vi er på blåbærtur eller i hengekøya. Hvor fantastisk er ikke det?! Med mobilen i lomma er det kjempelett å være tilgjengelig. Det som er vanskelig, er å være utilgjengelig.

BYTTET SKROLLING MED SPIKking

Med det hjemmesnekrede mottoet «mer spikking enn skrolling» la jeg ut i skogen på jakt etter pinner. Aller første stopp var Nøtterøy, hvor nærskogen er bøk. Det ble en brutal overgang for kontorhender som til hverdags ikke møter større utfordringer enn et og annet litt hardt slag på utropstegntasten. Jeg fikk vannblemmes, verkende fingre og spikkenakke. Så fulgte osp, eple, trollhegg, einer, furu, ørevier, bjørk, rogn, gran. Pinne etter pinne gikk det seg til, vannblemmes ble trøbler, sitestillingen stadig mindre hårreisende.

Samtidig er det vel riktig å si at det tok litt av. På tur i skogen så jeg mest etter pinner. En rett og bred uten kvist kunne kanskje bli noe praktisk, en krokete kunne definitivt bli noe rart, og helst ville jeg ha et nytt treslag, og en pinne fra hvert sted jeg besøkte, og vel. Mann og barn som lurte på hvor jeg var, kunne enkelt følge sporet av fliser. Det drysset spon når jeg kledde av meg om kvelden. Jeg prøvde å argumentere for at spikking også var en inneaktivitet, bare jeg feide opp etter meg. Vi måtte dra fra hytta ens ærend for å skaffe mer sandpapir. Jeg begynte å snakke om «yndlingskniven min». Det ble «helt nødvendig» å skaffe et svipenn-sett for å merke pinnene, og dessuten en skje-kniv til uthuling. Jeg begynte å lure på om jeg kunne si opp jobben for å spikke på heltid, og kom fram til at det kunne la seg gjøre om jeg solgte hver pinne for 47 300 kroner. Heldigvis var ferien slutt innen jeg rakk å teste ut dette i praksis, uten at jeg var kureret for spikking av den grunn. Da jeg kom hjem fra ansatt-

Mer spikking,
mindre
skrolling.

samling i Florø, var det med en pilkjepp i bagasjen. (Takk, Svein!)

70 PROSENT AV VOKSNE HAR SLUTTET Å LEKE

Bruksverdien i pinnene er diskutabel. Skal det være en spiral, som jeg ble ellevilt begeistret over at jeg klarte å spikke, en dobbel nesepeller, eller en smørkniv som ble så skjev at den nesten ble rett igjen? Men bruksverdi og nytteverdi er ikke det samme.

Psykolog Katina Bajaj forsker på kreativitet og lek, og beskriver lek som det som skjer når vi gjør noe uten å vite nøyaktig hvor det skal ende. Vi trenger ingen oppskrift, og har ikke noe bestemt resultat å levere. Bajaj mener at de fleste voksne har fjernet mye av spontaniteten, friheten og undringen fra hverdagen og erstattet det med effektivitet og prestasjon. Selv hobbyer kan bli prosjekter som skal planlegges, optimaliseres og helst kunne ut i noe presentabelt.

– Uten lek mister vi de overlevelseshendighetene vi trenger aller mest akkurat nå: evnen til å tilpasse oss, forestille

oss nye muligheter og til og med føle oss levende, sier hun i sin Ted-talk «How play boosts your creativity and resilience».

Hun snakker om lek som en tilnærming til livet, hvor personer med god kreativ helse leker hele tiden, på alle områder av livet. De tenker lekent, uttrykker seg lekent, og legger merke til når lek oppstår rundt dem. Husk at lek smitter, sier hun, og minner om at mennesker alltid har laget vakre, rare, morsomme og interessante ting uten noe større formål. Vi er mennesker, altså leker vi.

HENDENE OG HJERNEN

Professor Henrik Jørentell har hjernens sensomotoriske funksjoner, altså samspillet mellom hjernen og kroppens bevegelse og følelse som spesialområde. Når han snakker om håndarbeid, bruker han begrep som «høydimensjonelle prosesser», «informasjonsrikdom» og «hjernehelse», skriver magasinet Hemsloyd.

– Håndarbeid er det beste hjernen →

Kunstverket «saltkje med høne», et resultat av litt rogn og en time på tur. I år, familiekuriosa. Neste år, Nobelbanketten?

vet, sier han, og peker på at hendene er den delen av kroppen som kan gi hjernen aller mest å jobbe med.

– Hjernens må utfordres og stimuleres for å ha det bra. Det er da den utvikles. Når den får mye informasjon å bearbeide oppstår nye koblinger, forgreninger og nettverksdeler. Da trives den. Å ikke ta vare på hendenes evne til å lese av strukturer, utføre avanserte finmotoriske bevegelser, og bruke sin kraft, presisjon og følelse, er å gjøre seg selv en utjeneste, sier han til Hemsløyd.

120 GRØNNE MINUTTER I UKEN

Det er altså mye fornuft i flisespikking. Jeg kjenner jo det; hvordan rastløshet og tankespinn følger kniven og nærmest telgjes vekk. Samtidig er det en viss ironi i å skrive en lang tekst som forsvarer spikking som en nyttig aktivitet, når psykologen som forsker på lek sier at hele poenget er å gi plass til det unyttige.

Jeg tar med meg spikkekniven på tur, vi har jo allerede skrevet mye om hvordan 120 minutter i skogen hver uke gir målbar effekt på både fysisk og psykisk helse.

En hjemmelaget smørkniv er heller ikke til å kimse av. Under vårens Nobelbankett i Stockholm fikk alle de 1300 gjestene hver sin smørkniv av tre ved kuverten, spikket av broren til en av kokkene. ☺

Skog og folkehelse

Den nære naturen – det er skogen det!

Natur er godt for oss. I naturen kan vi bruke medfødte egenskaper som ikke kommer til uttrykk i kunstige eller unaturlige miljø. Det nære naturmiljøet er for de fleste en skog.

TEKST: MERETE LARSMON

«Jeg må gå meg en tur», sa min mor alltid. Hun var et arbeidsjern og friluftsmenneske. Jeg har en tro på at vi som mennesker har en innebygd evne til å føle/kjenne at natur er godt for oss. I det daglige skal vi prestere og levere. Hjernens vår jobber med å sortere og plassere informasjon. Det er stadig nye ting å huske på. Hvor la jeg bilnøklen?

Slo jeg av kaffertrakteren? Fungerer appen for parkeringa? Møteinnkallinga til onsdagen må korrigeres osv. Så må jeg prøve å bli ferdig så jeg kan rekke en treningstur før det blir mørkt og før jeg skal på et eller annet kveldsmøte. Alt dette skjer mens vi oppholder oss i unaturlige omgivelser, hus, firkantete rom, kunstig lys og gjerne mye støy, fra trafikk og gjerne «handlemusikk» på kjøpesenteret. Hele tiden jobber hjernen med å forstå, tenke logisk og sortere informasjon og inntrykk. Det avgrensar oss, og dette gjør oss mentalt slitne dersom vi ikke får hvile.

I et naturlig miljø, ute i naturen, i et grønt areal, jobber hjernen på en helt annen måte og uten avgrensinger. Den går over i en flyt, «flow», der vi ikke trenger masse energi for å holde orden på informasjon og inntrykk. I stedet går vi over til å registrere, «scanne», inntrykk og omgivelser. I dette ligger den egenskapen vi mennesker har til ubevisst og spontant å erfare eller vite at et naturmiljø er godt for oss. Kan dette være en «gode» følelsen vi har ved naturopplevelser?

I unaturlige eller kunstige omgivelser kan vi ikke stole på «reaksjonene» våre uten å tenke logisk. Det gjør oss trøtte i

det lange løp. I motsatt fall «slapper vi av» når vi oppholder oss i naturlig miljø, naturen. Blodtrykket senker seg.

Vi vet at det har tatt ca. 350 000 menneskegenerasjoner for å utvikle fordøyelsessystemet vårt, som fremdeles er på steinalderstadiet. Vi er altetere. Da er det ikke ulogisk og ikke unaturlig at vi også sitter igjen med noen andre «primitive» vaner som er direkte knyttet til den genetiske arven vår. Da er iallfall jeg overbevist om at natur er godt for oss, og at vi har en nedarva egenskap til nettopp å sanse dette. Kjenn varmen fra et bål. Det kan bety mat! Gjør et valg: Skal du ut i naturen eller skal du inn i naturen?

Jeg foretrekker det siste!

God tur! ☺

Merete Larsmon er styreleder i Skogselskapet i Sogn og Fjordane, og har lang fartstid som fylkesskogmester i Vestland og praksis fra Inn på tunet med fokus på skogen. Foto: Linn Braseth

Bildet er fra området rundt Haus Sachsen-gruven i Kongberg. Foto: Vilde Sætre, Skogselskapet Østfold

Medlemsfordeler

Som en ekstra takk for ditt medlemskap i Skogselskapet, har vi sikret deg disse fordelene hos våre samarbeidspartnere:

Bålpanner, bålbreennere, tilbehør og bålmatprodukter av høy kvalitet.

Fordel: 25 % rabatt på kjøp over kr 500,- på nevnte produkter.

Gjelder varer til ordinær pris.

Rabattkode: Skogselskapet2026

Nettside: espegard.no

Brusletto kniver representerer håndverkstradisjon, utvikling og kvalitet i over 125 år.

Fordel: 20 % rabatt på alle ordinære varer.

Rabattkode: SKOGSELSKAPET2026

Nettside: brusletto.no

Skogkurs utvikler og gjennomfører kurs og annen kompetanseheving for skogbruk, utmark og skoleverk.

Fordel: 20 % på nettkurs

Rabattkode: SKOGSELSKAPET26

Nettside: skogkurs.no

Husqvarna tilbyr profesjonelle produkter til skog og skogbruk.

Fordel: 10 % rabatt på skogrelaterte produkter hos forhandlere av Husqvarna-produkter.

Rabattkode: Skogselskapet2026

Nettside: husqvarna.com/no

Sikringsradioen sikrer god dekning slik at du kan jobbe og jakte trygt og effektivt – også i utmarksområder.

Fordel: 10 % rabatt på utvalgte sikringsradioer når du går inn via QR-koden:

Rabattkode: Skogselskapet

Nettside: sikringsradioen.no

Norsk Skogbruk er Norges eneste uavhengige fagtidsskrift for skogbruk. Eies og utgis av Skogselskapet

Fordel:

15 % rabatt på papirabonnement via denne QR-koden:

25 % rabatt på digitalt abonnement via denne QR-koden:

Nettside:

norsk-skogbruk.no

ØSTAFJELLS

Skogprat, motorsag og bålcaffe på Dyrsku'n

Da Dyrsku'n samlet 92 400 besøkende i Seljord 11.–13. september, var Skogtunet igjen en møteplass for alle som ville lære mer om skog, eller bare ta en pause med en kopp bålcaffe.

Skogselskapet Østafjells hadde arenalederansvaret for Skogtunet. Hjelpere fra Det norske Skogselskap var med under selve arrangementet, og sammen med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, FramTre, Nortømmer, Norgesplanter, Husqvarna, Skogkurs, Velg Skog og Søve videregående skole ble tunet fylt med aktiviteter og skogfaglige samtaler.

Barn og unge kunne kjøre minilastbærer, snekre fuglehoteller, spikke og prøve seg på skogquiz i Barneskogen. Hos Søve videregående skole kunne de besøkende teste en hogstmaskinsimulator. Fredag og lørdag holdt Skogkurs minikurs i bruk og stell av motorsag.

Motorsaglandslaget viste fram sverdsnu og kvisting begge dagene. Lørdag fikk de utfordring av Lothepus og Petter Pilgaard, som prøvde å slå landslaget i sverdsnu. Det klarte de ikke.

Været skiftet gjennom helgen: Fredag begynte med regn før sola kom fram, lørdagen var våt, og søndag bød på strålende sol. Det nye forsamlingsstellet kom derfor godt med. Under taket kunne folk sette seg på benkene, holde seg tørre og få servert bålcaffe mens skogpraten gikk. Teltet er kjøpt inn med støtte fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Med 92 400 besøkende ble årets Dyrsku'n den nest best besøkte gjennom tidene.

NORGE RUNDT MED SKOGSELSKAPET

Elever fra Sør-Fron skule.

OPPLAND

Elevene lærer om landbruket i sin egen bygd

Hva kommer fra skogen, og hvilken betydning har skogbruket for bygda vi bor i? Det er blant spørsmålene elevene på 8. trinn får utforske under Naturbruksdagene i Midt-Gudbrandsdalen.

Naturbruksdagene har vært arrangert i mange år i samarbeid mellom Skogselskapet i Oppland, landbrukskontorene i Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu, Statsforvalteren og Innlandet Bondelag. Målet er å gi ungdommene kunnskap om landbruket rundt dem – fra sauehold og melkeproduksjon til skog og skogbruk.

For Skogselskapet er det viktig å vise elevene hva skogen gir oss, og hvor mye den betyr for lokalsamfunnet. Skogen er både natur, arbeidsplass og en kilde til råstoff som brukes i hverdagen. Som vi gjerne sier: Uten skogen, ingen bygd.

Bildet er fra Naturbruksdagen i Sør-Fron. Fra venstre: Ola Gram Dæhlen, Skogselskapet i Oppland; Anne Berit Grasbakken, Statsforvalteren.; Jon Einar Høystad, Glommen Mjøsen Skog, medlemsområde Midt-Gudbrandsdal; Hallvard Helland, skogprosjektet for Nord- og Midt-Gudbrandsdal; og Bak: Jostein Tromsnes, Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor;

Per Olav Grande flankert
av to serbergran.
Eldstemann i midten.

Frøet kommer fra en kirkegård i Hamburg. Sannsynligvis Ohlsdorf kirkegård som er Hamburgs største grøntområde. Et område på nesten 4000 dekar med 450 ulike treslag og 36.000 trær. Opprinnelsen er detaljert omtalt i årsmeldinga i Namdal Skogselskap som Friedhof, Hamburg Ohlsd.

Serbergrana stammer opprinnelig fra grenseområdene mellom Serbia og Bosnia Herzegovina. Her finner man den i dag på noen svært små områder. Fra å være vidt utbredt, presset siste istid serbergrana til disse små områdene. Serbergrana er rødlistet i sine hjemland på grunn av sine små og utsatte forekomster. Det er langt mer serbergran ute i verden. Det er et yndet parktre på grunn av sin estetikk og hardførhet mot forurensing. I Trøndelag er den benyttet i hager og parker. Flere steder langs E6 ser vi den med sin karakteristiske form og farge. Den er i svært liten grad benyttet som skogstre utover juletre dyrking. Trevirket skal ha bra kvalitet og høyere densitet enn norsk gran. I en tid med økende stress på Europas skogstrær kan kanskje den hardføre og tøffe serbergrana ha en misjon for fremtiden. 🌿

TRØNDELAG

Serbergrana på Spjutnes

Serbergran og vår vanlige gran er fjerne slektninger som skilte lag for 23 millioner år siden. I 1968 ble de gjenforent på Spjutnes i Namsos.

OPPLAND

Ringmerking av fugler

Nærkontakt med den nest minste ugla i Norge.

I Oppland samarbeider Skogselskapet med BirdLife om å lære barn og unge mer om fuglene i skogen. På bildet ringmerker Rolf Jørn Karlsen en perleugle. Fuglen blir veid, vingelengden målt, og alderen blir vurdert før opplysningene registreres hos Ringmerkingssentralen ved Stavanger museum.

ØSTFOLD

Ny støtte fra Sparebankstiftelsen DNB gir flere naturopplevelser på Bråtane

I 2019 fikk Skogselskapet i Østfold støtte fra Sparebankstiftelsen DNB til å sette i stand den gamle husmannsplassen Bråtane som undervisningsarena. Takket være denne støtten har flere tusen skoleelever fått oppleve skoleskogdager på Bråtane.

Nå har vi igjen vært så heldige å motta støtte, og denne gangen har vi kunnet videreutvikle plassen med overnattingsmuligheter. Dette har vært et etterspurt tilbud, og gir enda flere barn og unge muligheten til å lære om skog, natur og bærekraftig naturbruk gjennom praktiske opplevelser.

Bråtane ligger på Skogselskapets eiendom Prestebakke i Halden. Området har et svært variert skogbilde og byr på unike muligheter for undervisning. Her finnes leveområder for blant annet villsvin, ulv, elg, bever, hjort, rådyr, rev, tiur og røy. Artsmangfoldet av planter og dyr er stort.

I nærheten ligger Bråtanetjern med fiskemuligheter, som åpner for undervisning og aktiviteter knyttet til fiske, vannmiljø og økologi.

Med den nye støtten er det bygget en sovealkove i andre etasje med plass til om lag 20 personer. Det er etablert en enkel kjøkkenløsning innendørs, samt en ny utvendig trapp med egen inngang til andre etasje. Under trappen er det montert et grovkjøkken for matlaging og håndtering av fisk.

Skogselskapet i Østfold står for undervisningen på Bråtane, og ved behov henter vi inn kompetanse fra forsknings- og fagmiljøer. Vi samarbeider

blant annet med NINA, Stiftelsen Det norske Skogfrøverk, Skogkurs, NIBIO og Universitetet i Oslo.

Bråtane er fortsatt under utvikling, og vi ønsker å videreføre restaureringen av plassen og området rundt for å legge til rette for undervisning om skog og natur.

Vi ønsker å rette en stor takk til Sparebankstiftelsen DNB for den generøse støtten. Denne tildelingen har bidratt til å utvikle Bråtane til en enda bedre læringsarena og vil komme svært mange barn og unge til gode i årene som kommer. 🌿

SOGN OG FJORDANE

Skogen treng rammer som varer

Ein skogeigar investerer for fleire tiår framover. Politikk, marknader og regelverk kan endre seg langt raskare. Dette spennet var hovudtema då 80 deltakarar møttest til skogseminar og politisk debatt på Voss 24. august.

Ruben R. Bøtun var ordstyrar og debattleiar då Vestland Skognettverk og Kystskogbruket samla skogeigarar, næringsaktørar, forvalting, politikarar og andre interesserte i Voss kulturhus. Spørsmålet var kva rammevilkår skogbruket i Vestland treng for å kunne planleggje, investere og skape verdiar over tid.

STORE SVINGINGAR I MARKNADEN

Heidi Finstad i Treindustrien skildra ei næring som på få år har opplevd både

høg lønsemd, store investeringar og ein krevjande marknadsnedgang. Sjølv om tømmerprisane det siste året har vore rekordhøge, har prisane på trelast til eksport vore låge. Ho peika òg på konkurransen frå svensk treindustri og etterlyste at politikarane følgjer opp lovnader om bruk av tre og lagring av biogent karbon.

For skogeigaren handlar føreseielege rammer om meir enn pris. Ida Aarø Vatne frå Norges Skogeigarforbund viste til

Ruben R. Bøtun fra Skogselskapey i Sogn og Fjordane var ordstyrar og debattleiar under Vossamøtet.

alle omsyna og kartleggingane som må på plass før ein kan gjere tiltak i skogen. Ho trekte fram tre behov: praktiske og føreseielege rammevilkår, betre vegar og investeringar i den neste skoggenerasjonen gjennom planting og ungsogpleie.

NÅR REGELVERK MØTEST

Kva skjer når fleire regelverk gjeld for det same tiltaket? Advokat Ida Marie Flytør tok opp spørsmål om reguleringsplan for skogsvegar og meldeplikt ved hogst. Ho åtvvara om at nye krav kan føre til meir tidsbruk og høgare kostnader for både skogeigarar og kommunar, utan at dei nødvendigvis gir betre kontroll.

Kristine Jacobsen frå NORSKOG løfta fram tidsperspektivet: Ein kan investere i skog i dag utan å vite kva reglar som vil gjelde når skogen ein gong skal haustast. Ho oppmoda næringa til å engasjere seg i kommunale arealplanar og i samtalar med politikarane.

Den faglege delen vart følgt av ein politisk debatt om skogbruket i Vestland. Seminaret viste kor viktig dialogen mellom skogeigarar, næring, forvalting og politikarar er. Skal skogen bidra til framtidig verdiskaping og industri, må det vere mogleg å ta langsiktige val med tillit til rammene rundt dei.

SOGN OG FJORDANE

Dette skjer i skogen hausten 2026

Her er oversikta over nokre av haustens arrangement Skogselskapet i Sogn og Fjordane inviterer til. Meir info og påmelding på heimesida vår.

FAMILIESKOGDAG

Skogselskapet ilag med Sogndal Hage- lag inviterer til familieskogdag laurdag 10. oktober kl. 12–15 i Kaupanger, Sogndal. Det vil vere fleire aktivitetar som passer heile familien og bålpanna er varm.

SKOGKVELDAR UTE

Ulike tema knytte til skog og skogbruk. Tysdag 13. oktober kl. 17: Naustdal, Sunnfjord Onsdag 14. oktober kl. 17: Hammertunet, Stryn Torsdag 15. oktober kl. 17: Drageset, Stryn

KURS

23.–25. oktober: Grindbyggkurs på Leikanger, Sogndal 23.–25. oktober og 6.–8. november: Woodcarving, motorsagkunst og trekunst på Brandsøy, Kinn 4.–5. november: Motorsagkurs for ungdom i Luster/Sogndal

SKOGKVELDAR INNE

Onsdag 11. november kl. 18: Sandane, Gloppen Torsdag 12. november kl. 18: Nordfjordeid, Stad Måndag 16. november kl. 19: Moskog, Sunnfjord Onsdag 2. desember kl. 18: Bremerfjosen, Luster – med middag

DIGITAL SKOGKVELD

Måndag 23. november kl. 19.30

Saknar du eit kurs i ditt område? Ta kontakt med Skogselskapet i Sogn og Fjordane.

OPPLAND

Et tre å vokse opp med

Hva om du planter et tre når du begynner på skolen, og følger det helt til du går ut av 10. trinn? Det er tanken bak en ny satsing i Gausdal, der kommunen ønsker å gi elevene praktiske erfaringer med landbruk gjennom hele skoleløpet.

Gausdal er ei bygd der både skogen og jordbruket er tett på hverdagen. Her finnes sagbruk og skogbruk, sauehold, melkeproduksjon og annen matproduksjon. Skolekontoret ønsker å bruke disse ressursene i undervisningen, slik at elevene blir bedre kjent med stedet de bor og arbeidet som foregår der.

Skogselskapet i Oppland har vært med i oppstarten. På skoleskogdager ved kommunens tre barneskoler har førsteklassingene plantet hvert sitt juletre. Planen er at nye førsteklassinger også skal få plante et tre, som de kan følge videre gjennom skoleårene. Gausdal kommune har tre barneskoler og én ungdomsskole.

Et tre som vokser, gir mange spørsmål å arbeide med: Hva trenger det for

å leve? Hvor fort vokser det? Hva skjer ellers i skogen? Senere kan elevene utforske veien fra skogplante til tømmer og treprodukter, og fra gårdsdrift til maten på bordet. Slik kan opplevelser ute knyttes til fagene inne i klasserommet. Læreplanen i naturfag legger blant annet opp til at de yngste elevene skal utforske natur i nærmiljøet.

Satsingen er under utvikling. Målet er at landbruk skal være en tråd gjennom skolegangen fra 1. til 10. trinn, med aktiviteter som passer elevenes alder. For Skogselskapet i Oppland er Gausdal et spennende eksempel på hvordan skolen kan bruke kunnskapen og arbeidslivet i egen bygd. Erfaringene herfra kan også komme andre kommuner i Innlandet til nytte.

HELGELAND

Trekunstner i nord

– Det er viktig med norsk skog i norsk samtidskunst, melder Hans Løvmo, infoleder i Helgeland Skogselskap.

På landsmøtet i Stjørdal ble treskulpturen Frøhild gitt som gave til DnS fra skogselskapene i Nord-Norge. Under de Nordiske jakt- og fiskedagene i høst ble en «søsterskulptur» (Bokhuldra) gitt til Norsk Skogsmuseum fra Helgeland Skogselskap og Limenor AS.

– Hun får plass i museets flotte bibliotek, sa Løvmo til Helgelands Blad da Bokhuldra ble overrakt. Han fortalte også at han gleder seg litt ekstra over at figuren er plassert nær skrivebordet etter forstmester og eventyrforfatter Peter Chr. Asbjørnsen som samlet og gjendiktet norske folke- og huldreeventyr.

Løvmo har laget mange treskulpturer, blant annet en bokorm som for noen år siden ble innkjøpt av biblioteket i Mosjøen.

FOTO: HELGELAND SKOGSELSKAP

TRØNDELAG

Langsiktige feltforsøk

Langsiktige feltforsøk er grunnlaget for vår skogbehandling. Feltforsøkene forteller blant annet om virkesproduksjon, livet og døden hos trær.

På skogselskapets eiendom Bølsmark ved Stordalsvatnet i Åfjord ble det i 1964 plantet 13 ruter, med fire ulike granprovenienser. B1 og C1 fra sentrale Østlandet, E1 fra Agder og L1 fra Trøndelag. Plantene var fem år gamle ved planting. Frøene ble sådd i 1958 og dyrket frem på Reiersøl, Sønsterud og Stiklestad skogplanteskoler. Forsøket ble plantet på tidligere dyrket mark.

På forsommeren i år reviderte NIBIO forsøksfeltet. I dag står det fra 56 til 78 kubikkmeter per dekar. Lavest er vår egen L1 -proveniensen fra lavereliggende skog i Trøndelag og høyest er B1 fra det sentrale Østlandet. Proveniensene fra Østlandet og Agder ligger som forventet noe høyere på bonitetsskalaen enn trøndern. Uansett, skogproduksjonen er høy. Løpende tilvekst varierer nå fra 1,7 kubikkmeter pr år til 2,3 kubikkmeter pr år i rutene. Nå blir trærne ca. 30-40 cm høyere for hvert år og diameteren i brysthøyde øker med 2 mm i året. Lenger opp i trærne øker diameteren raskere, og formen på tømmeret endres gradvis.

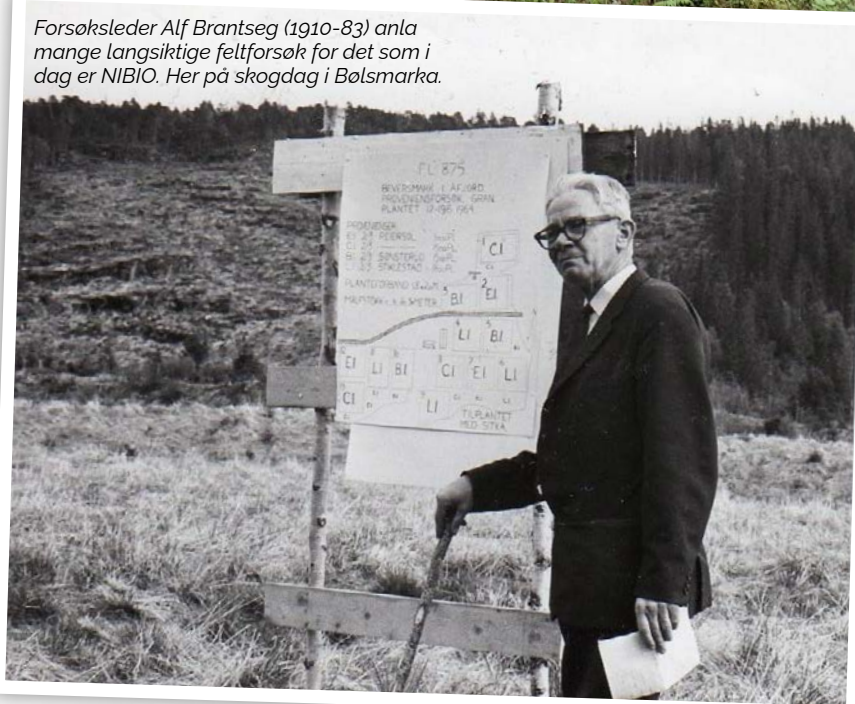
Kurvene for middeltilvekst og årlig tilvekst møtes om ca. 30 år. Da får man utnyttet produksjonsevnen maksimalt. Høyden nærmere seg da 40 meter og halvparten av trærne vil ha blitt til død ved. Så lenge tør vi nok ikke å vente før hogst. Risikoen for stormskader øker litt for hvert år som går. Enn så lenge skal forsøksfeltet fortsatt stå og sanke informasjon.

Oppfølging av langsiktige feltforsøk er viktig for skogbruket. Ikke minst i ei tid der klimaet endrer forutsetningene for skogproduksjon på flere vis. Feltforsøkene gjør Norge klokere på skog. ☞

Klaving og høydemåling ved NIBIO. Kledd for anledningen.

Forsøksleder Alf Brantseg (1910-83) anla mange langsiktige feltforsøk for det som i dag er NIBIO. Her på skogdag i Bølsmarka.

Skogselskapet i gravferden til H.M. Kong Harald V

Skogselskapet takker vår høye beskytter, Hans Majestet Kong Harald V, for hans skogengasjement gjennom et langt liv.

Det norske Skogselskap hadde æren av å være representert ved H.M. Kong Harald Vs gravferd 9. september. Administrerende direktør Helene Nygaardsvik Ruud deltok i gravferds-seremonien i Oslo domkirke og ved minnesamværet på Slottet. Nestleder i styret, Monica Grindberg, representerte organisasjonen under markeringen på Akershus festning. Styreleder i Det norske Skogselskap Line Henriette Holten hadde offisielle plikter i kraft av sin rolle som kirkeverge i Oslo.

Kong Harald var gjennom mange år Det norske Skogselskaps høye beskytter. Vi minnes ham med dyp respekt og stor takknemlighet for hans engasjement for skogen og forståelsen for de verdiene skogen representerer for mennesker, samfunn og Norge som skognasjon.

I forbindelse med tronskiftet opphører ifølge sedvane de kongelige faste beskytterskapene. Ordningen med beskytterskap vil fortsette, og Kongehuset vil legge til rette for at eksisterende beskytterskapsorganisasjoner kan søke om fornyede beskytterskap. Skogselskapet har hatt kongelig beskytter siden starten, og ønsker å søke om en fornyelse. I brevet med informasjon om denne prosessen, skriver Det kongelige hoff:

«Det viktige arbeidet som beskytterskapsorganisasjoner og -institusjoner bidrar med i samfunnet, har stor verdi. Kongehuset sender en varm takk for den store innsatsen.»

Det norske Skogselskap har sendt følgende kondolansbrev til Kongehuset:

SKOGSELSKAPET
Etabl. 1898

Oslo, 31. august 2026

Til Hans Majestet Kongen og den kongelige familie

På vegne av Det norske Skogselskaps styre, ansatte og medlemmer over hele landet vil vi uttrykke vår dypeste medfølelse ved Hans Majestet Kong Harald Vs bortgang.

Gjennom sitt liv viste Hans Majestet et sterkt engasjement for skogen og dens betydning for mennesker og landet vårt, både som natur og som naturressurs. Han hadde stor forståelse for vårt arbeid med å fremme skogens mange verdier og et godt skogbruk til beste for kommende generasjoner.

Som vår høye beskytter videreførte han en lang tradisjon som strekker seg tilbake til 1905, da Hans Majestet Kong Haakon VII overtok beskytterskapet for Skogselskapet på vegne av Kongehuset. Den nære forbindelsen mellom Kongehuset og Skogselskapet har hatt stor betydning for vår organisasjon gjennom generasjoner.

Med dyp takknemlighet vil vi minnes Hans Majestet Kong Harald Vs engasjement for skogen og hans store innsats for Norge gjennom et langt og trofast liv i landets tjeneste.

Våre tanker går til Hans Majestet Kong Haakon VIII, Hennes Majestet Dronning Mette-Marit, Hennes Kongelige Høyhet Kronprinsesse Ingrid Alexandra, Dronning Sonja og alle som sto Hans Majestet Kong Harald V nær.

Med den dypeste respekt,

Line Henriette Holten

Line Henriette Holten
Styreleder

Helene Nygaardsvik Ruud

Helene Nygaardsvik Ruud
Administrerende direktør

Det norske Skogselskap

Fra venstre: Karin Repstad Spanne, Tor Håvard Sund, Helene Nygaardsvik Ruud, Gaute Nøkleholm, Monica Grindberg, Ruben R. Bøtun, Line Henriette Holten og Bente Dyrnes Aarø.

Hvilken retning skal Skogselskapet styres?

Hva skal Skogselskapet være kjent for i framtiden? Det var blant temaene under styresamling for Det norske Skogselskap i Oslo i midten av september.

Det nye styret ble valgt under landsmøtet i Trøndelag i mai, og benyttet styresamlingen i september til å tenke høyt om neste steg for Skogselskapet, og få faglig påfyll fra både Skogeierforbundet og Skogbrand. Styret fikk også en presentasjon av de ansatte i DnS og bredden i det som jobbes med, og besøkte både hovedkontorets midlertidige lokaler i Galleri Oslo og de nye lokalene i Oscarsgate som blir innflyttingsklare i midten av desember.

Nye og gamle styremedlemmer startet samlingen med å tenke høyt om retningen for Skogselskapet framover. Administrerende direktør Helene Nygaardsvik Ruud åpnet runden med å peke på den manglende forståelsen for praktisk skogbruk, og konsekvensen av å forvalte naturressurser.

– Det svekker oppslutningen om den nødvendige grønne omstillingen. Arbeid for å styrke arts mangfold og robuste økosystemer må ikke framstilles som en motsetning til godt, aktivt og bærekraftig skogbruk. Den fremstillingen av skogbruk skaper en unødvendig pessimistisk holdning til skogen. En ressurs som for de fleste heller bør oppleves som et positivt bidrag til folkehelse, verdiskaping og klimaløsning, sa Ruud.

Styret var samstemte i at Skogselskapet skal være kjent for å gjøre kunnskap om skog tilgjengelig for folk flest. Og eie hovedfortellingen om skogen. Barn og ungdom bør få gode opplevelser i skogen og kunnskap om det grønne karbonet, mens allmennheten bør forstå bedre hva skogen betyr for helse, klima, natur og verdiskaping.

Flere vil at Skogselskapet skal være mer synlig og tydelig i skogdebatten. Samtidig ble det understreket at organisasjonen må avklare hvilke spørsmål den skal uttale seg om, og bygge uttalelsene på oppdatert kunnskap. Den ideelle rollen bør komme klarere fram, slik at Skogselskapet ikke forveksles med skogeierorganisasjoner eller entreprenører.

Styret diskuterte også hvordan fylkesskogselskapene kan opptre mer som ett lag, med felles konsepter som kan tilpasses lokalt. Skoler og kommuner ble trukket fram som viktige målgrupper.

I flere fylker er Skogselskapet en viktig samarbeidspartner for kommunene, og bidrar med rådgivning. Igjen understrekes verdien av å være

en ideell organisasjon, og betydningen av å være oppdatert på forskning og ha god faktakunnskap om skogen.

På spørsmål om hva Skogselskapet skal være kjent for i framtiden, kom noen forslag:

«Det var Skogselskapet som fikk ungene vekk fra skjermen og ut i skogen.»

«Skogselskapet gjorde allmennkunnskapen om skog kjent for den norske befolkningen.»

Styresamlingen var en diskusjonsarena, ingen saker ble behandlet eller vedtatt disse dagene.

Slik ser det nye styret i Det norske Skogselskap ut etter valget:

Styreleder: Line Henriette Holten

Nestleder: Monica Grindberg

Styremedlem: Karin Repstad Spanne

Styremedlem: Bente Dyrnes Aarø

Styremedlem: Tor Håvard Sund

Styremedlem: Gaute Nøkleholm

Styremedlem: Ruben R. Bøtun (ansatterepresentant)

DnS får nytt kontor på gamle trakter

Hovedkontoret til Skogselskapet flytter til Oscars gate i Oslo i desember.

Etter salget av Wergelandsveien har Skogselskapet vært kontornomader, med et kort opphold på Galleri Oslo mens jakten på nye kontorlokaler har pågått. Nå er kontorgruppa i mål med sitt arbeid, og fra midten av desember får vi ny adresse i Oscars gate 30, et kvartal unna vår tidligere adresse.

Flere kontormuligheter har vært vurdert. Med tanke på tilreisende, både ansatte ved hovedkontoret og besøk-

ende fra fylkesskogselskapene, har det vært ønskelig med kontorer sentralt i Oslo.

I Oscars gate 30 flytter vi inn i øverste etasje. Glass, treverk og gjennomtenkte soner skal bidra til et arbeidsmiljø som balanserer samarbeid, arbeidsro og trivsel. Skogselskapet i Oslo og Akershus deler kontorlokaler med oss, og det er lagt vekt på fleksible arbeidsplasser hvor også de ansatte i fylkesskog-

selskapene kan ha et sted å jobbe når de er i Oslo.

I Oscars gate 30 har det opp gjennom årene vært flere utdanningsinstitusjoner. Blant annet Hallings Skole, hvor Kong Olav V var elev. Senere har Institutt for statsvitenskap ved Universitetet i Oslo hatt adresse her. Dagens kontorbygg ble oppført i 1970-1972 og har seks etasjer, inkludert to kjelleretasjer med parkering og lagerplass.

Det norske Skogselskaps styre paa reise i Nordland juli 1926 (...)

Plantebehovet i Salten, Lofoten og Vesteraalen er saa stort, at det gjælder at producere mest mulig. Rekvisitioner om nye plantefelter indløper i stort antal. For øieblikket foreligger ca. 180. Under forutsætning av at plantefeltene gjennemsnitlig er ca. 25 maal, gir dette tilsammen ca. 4 500 maal. Salten skogselskap hadde pr. 31. december 1925 445 fredskogfelter med et plantbart areal paa 11 960 maal.

Beretningen om turen til Saltdalen kan ikke avsluttes uten at ta med, at vort syn paa Nordland er blit ganske forandret. Vi hadde ikke gjort os begrep om saa store jordbruk og saa frodig skog som vi har set. Vi forstaar at jordbruket spiller en meget stor rolle for Nordlands befolkning, og vi er imponert over hvad jorden formaar at producere i den korte sommertid. Vi har bl. a bragt i erfaring, at i vaares foregikk saaningen her i distriktet like tidlig som i Aker, og potetoptagningen foregaar her omtrent paa samme tid som sydpaa.

NYHETS KLIPPET

Hvordan henger skogen sammen i din kommune?

Nye data beskriver hvor godt skogen vår henger sammen i hele Norge, helt ned på kommunenivå.

Naturen deles stadig mer opp av veier, bygg og andre inngrep. Når naturen fragmenteres, svekkes arters overlevelse og økosystemenes evne til å levere viktige tjenester. Derfor er konnektivitet – sammenhengen i naturen – viktig for god økologisk tilstand. På oppdrag av Miljødirektoratet har Norsk Institutt for naturforskning (NINA) testet ut metode for å beregne konnektiviteten i hovedøkosystemet skog og for naturskogs nær skog. Det er et mål at resultater skal kunne brukes i naturregnskap og i arealplanlegging i fremtiden, men metoden er under utvikling og resultatene i dette prosjektet skal brukes med forsiktighet.

Konnektiviteten er visualisert i fire kart og oppsummert med en tallverdi for hver kommune, hvert fylke og for hele Norge. Tre av de fire kartene er publisert i GeoNorge. Det fjerde kartet er ikke helt ferdigstilt, men skal publiseres etter hvert.

Det er ikke fastsatt en grense for hvilken verdi konnektiviteten skal ha for å regnes som god – resultatene er derfor best egnet for sammenligning, for eksempel mellom kommuner, ulike forvaltningsnivåer eller ulike tidspunkt.

Miljødirektoratet, 14.09.2026

Nye fjes i skogen

Det er nye fjes i flere av fylkesskogselskapene i år. Her er en presentasjon av våre nye kolleger.

SARA NONÅS LANGHELLE (32) er fra 1. juni ansatt som formidlingskoordinator for skog- og naturbruk i en delt stilling mellom Skogselskapet Bergen og Hordaland/ Bergens Skog og Træplantningsselskap. Til daglig har hun kontorsted på Sagen i Fløysvingene, med panoramautsikt over Bergen by.

– Siden barndommen har skogen vært en viktig arena for lek, undring og høsting. Å plukke sopp, bær og å delta på jakt i skogkledd vestlandslær gir meg en egen ro.

Sara har bakgrunn fra villmarkslinja på Voss jordbruksskule, bachelorgrad i friluftsliv, kultur- og naturveiledning fra Universitetet i

Sørøst-Norge, og mastergrad i naturbasert reiseliv fra NMBU. Hun kommer fra stilling som naturveileder ved Besøkssenter Folgefonna nasjonalpark.

– Jeg brenner litt ekstra for den viktige nærskogen. I min barndom på Osterøy var «Nøtteskogen» et naturlig samlingssted for barna i byggefeltet. Tre stykk hassel i naboens hage, det kunne vel knapt kalles skog. Vi kunne leke og klatre i timevis, studere insekter eller spise så mye gjøkesyre at vi var mett før middag. I dag bruker jeg ofte gjøkesyre til å pynte middagsretter eller kaker.

– Skogselskapet har en viktig rolle i det å tilrettelegge for at den oppvoksende generasjon kan skape egne barndomsminner i sin nærskog. Samtidig ønsker jeg å bidra til at flere får forståelse for skogens mangfold – fra hasselkrattet i nabolaget til skogen som arbeidsplass, næring og fornybar ressurs.

ROALD SKIBENES (62) er fra 1. juni 2026 ansatt som skog- og informasjonskonsulent i Skogselskapet Østafjells (tidligere

Skogselskapet i Buskerud og Telemark og Skogselskapet i Vestfold). Skibenes har tidligere jobbet som skogsarbeider i Mathiesen Eidsvold Værk og som lærer i skogbruk ved Kjelle vgs. Han kommer fra stilling som prosjektmedarbeider ved Mestringsverksted Kjelle.

– Generasjonsperspektivet og langsiktighet er noe som alltid har fasinert meg med skogbruket. Nå med egne barnebarn som gir en mulighet til å oppleve skogen med deres blikk og sanser, synes jeg skogsaken blir viktigere og viktigere, sier Roald.

BRYNJAR WINJE (53) er fra 1. juni ansatt som skogpådriver i Troms Skogselskap. Skogpådriver er en prosjektstilling over

tre år for kommunene Målselv, Salangen, Balsfjord, Sørreisa og Bardu. Overordnet mål for prosjektet er økt aktivitet, informasjon, veiledning og rekruttering for en tilrettelagt målgruppe i skogbruket.

Brynjar er utdannet skogbruker og naturveileder fra Høyskolen i Nord-Trøndelag (HINT). Han kommer opprinnelig fra Bindal kommune på Sør-Helgeland og flyttet nordover til Senja i 2007, til jobben som skogbrukslærer på Senja VGS der han arbeidet i sju år.

Brynjar har en allsidig bakgrunn og har jobbet som yrkessjåfør innen tungtransport, anleggsbransjen, turistguiding, og driver i tillegg egen trafikkskole for snøscooteropplæring. Han har også fire år bak seg som taksator i Landskogtakseringen.

Brynjar valgte jobben i Skogselskapet for igjen å komme til et fagmiljø og kunne bidra positivt til dette.

FRIEDRIKE BJØRKUM (33) er fra august ansatt som ny daglig leder i Skogselskapet i Rogaland. Hun bor på Sola sammen med

mann og to sønner. Med seg i sin nye jobb har Friederike med meg både et sterkt engasjement for skog og natur, og erfaring fra ledelse og faglig arbeid innen miljø.

– Skogen har vært en viktig del av livet mitt helt siden barndommen, først som lekeplass, senere som en kilde til læring og forståelse for hvordan bruk og vern henger sammen. Denne interessen førte meg til en utdanning innen miljø ved Universitetet i Stavanger, hvor jeg tok både bachelor- og mastergrad innen miljøfaget. Ved siden av studiene jobbet jeg flere år med kursing av barn og unge, som kursleder i Forskerfabrikken. Å skape naturglede og forståelse tidlig i livet betyr mye for meg, sier hun.

Hun kommer til Skogselskapet fra konsultentselskapet Sweco, der hun var gruppeleder for faggrupper vann og avløp, miljø og landskapsarkitektur. Der har hun hatt ansvar for ansatte, økonomi og prosjekter, samtidig som hun har jobbet tett med kommuner og andre samarbeidspartnere.

– Parallelt har jeg fordypet meg i permakultur og regenerativ tenkning, og er opptatt av hvordan vi kan forvalte naturen på en mer langsiktig og hel-

hetlig måte. Jeg ser veldig frem til å bli kjent med ansatte, medlemmer og samarbeidspartnere i Skogselskapet, og til å bidra til å videreutvikle arbeidet med å spre kunnskap om, og engasjement for, skogen i Rogaland.

KIM ARNE JOHNSEN (53) blir ny daglig leder i Skogselskapet Agder fra 19. oktober. Kim bor i Froland sammen med sin

kone, og de har to voksne barn som studerer på Østlandet.

– Jeg var ofte med min far i skogen for å rydde og hugge ved, og har alltid vært glad i å ferdes i naturen. Da jeg tok naturbruk som voksenagronom for noen år siden, ble interessen for skog vekket til live igjen. Det var her jeg ville være og arbeide. Etter det har jeg drevet litt med ungskogpleie, trefelling og rydding og holdt meg oppdatert på hva som skjer i bransjen.

Kim kommer fra en stilling som senior kommunikasjonsrådgiver i Husbanken, og har tidligere vært produksjonssjef på trykkeri, selger, frilansjournalist og bildeleselger. I tillegg til et stort engasjement for skogen som langsiktig naturressurs, har han blant annet erfaring med formidling og opplæring, prosjektledelse og målgruppetenkning, et klart språk, skape engasjement og få folk med seg.

– Det er imponerende å se hva mine kommende kolleger får til i løpet av et år. Jeg gleder meg til å bli bedre kjent med dem og bidra til å skape flere prosjekter og nye, helhjertede skogfagfolk.

Spikkevettregler FOR SMÅ TRESJEFER

1.

SITT STØDIG SOM EN STUBBE

Når du spikker, sitt like rolig som en trestubbe.

2.

SPIKK BORT FRA KROPPEN

Kniven skal jobbe fra deg, ikke mot deg.

3.

GI GOD Plass TIL VENNER

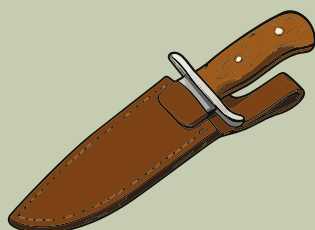
Ha god avstand til de du sitter sammen med.

4.

BEINA FRA HVERANDRE

Lag «spikkegap» mellom beina, så kniven får trygg vei ned.

5.

KNIVEN HVILER I SLIRA/KNIVBLOKKEN

Når du reiser deg eller er ferdig: Kniven rett i slira.

Spikketips!

- **Minkepinne**
En pinne som bare blir mindre, jo mer du spikker
- **Grillpinne**
til pinnebrød, pølser eller marshmallows
- **Vandrestav**
- **Smørkniv**
- **Barkebåt**
- **Nissefigur**
- **Trollfigur**
- **Mini-pil og bue**
- **Dyrepinne med ansikt**

Det viktigste er ikke å bli ferdig,
men å a en fin spikkestund
– og kanskje bli litt kjent med hva vi
kan bruke skogen og trærne til 🌲

SKOGSELSKAPET
Etabl. 1898

BRUSLETTO
MADE IN NORWAY